

تاریخ عثمانی انجمنی

۱ کانون اول
۱۳۳۲

بدیعی سنه
نومرو ۴۱

مجموعه سی

سلطان سلیم ثالث دورنده

نظام دولت حقنده مطالعات [۱]

حد و سپاس یجد و پایان اول مالک الملک بی وزیردن نظیره سزاوار
و شایاندرکه متواری برده عدم اولان نوع بی ادبی یکمشت خاکدن
خلق و ایجاد و نور عقل و رشد و سداد ایله روی زمینده اولان مخلوقات
سأرمدن بالامتياز قابل هدی و رشاد ایلدیکندن ماعدا اول سلاهدن
نیجیسنی برفحوای انی جاعل فی الارض خلیفه اعطای ملک سلطنت
ایله غبطه فرمای ملائکه عظام و احسان تاج و تخت ایله ممتاز و بکام ایتمکله
ملوک پسندیده سلوک دخی زیر حمایه لرنده بروفق حکم خفیه اراده علیه
جلیه تعلق ایدن عمران عالی و قایه و فیوضات حفظ و صیانت راقبایه لر ایله
عامه انامی اسوده و راحتوایه و تأییدات ربانیه سیله سرکشان جهانی
حکمرینه منقاد و نظام ممالکه رأی عالم ارالرین بروجیه استبداد مایه
اسایش عباد ایتمشدر و صلوات و صلوات بی شمار و فراوان اول سلطان
سلاطین انیا و مرسلینه ارزانی و جباندرکه امام الهدی و کافه مؤمنینه
مقتدا اولمقله جناب ملک الملوک بروفق اطیعوا لله و اطیعوا الرسول و اولی الامر
منکم طاعت و اطاعتی جمله یه فرض عین و فرمانبراسر و نبی اولمق
خصوص مخصوصی ذمت اهل دینه دین ایدوب اول اریکه پیرای ملک

[۱] برنجی لایحه ۳۸ نومرولو نسخه مزده در. بولایحه ده انجمنیز اعضاستندن
احمد توحید بک کتبخانه سندن اهدا ایدکندر .

رسالت وزيور تخت وديهم نبوت حضرتلى دخى وشاورهم فى الامر
 مأموريت كمنونيت ازيله اشداء على الكفار رحماء بينهم مديحه منه
 مظهر برره ال واصحاب عظام بالاتباع مشيدن دعائم اساس اسلام اولان
 ذوات ملكى الصفات كرام بالاتحاد والمشوره تأييد دين ميين والى يوم القيام
 مؤيد ومؤبد ببيان شرع متينى تحكيم ايله تنظيم حال مؤمنين ايتدكدن
 صكره سنن سنت سنيه افقفا ايدن خلفاى راشدین حضراتى دخى
 الى الابد حفظ ملت بيضاى مستلزم تدابير حنه واطوار متحنه ايله
 فق ورتق امور دينيه وملكيه بذل مجهود و عقد اجتهاد و اكثر نقد
 اوقات عزيزه لرین قلع و قمع مشركين ايجون مصروف امر غزا و جهاد
 ايتشردر رضوان الله تعالى عليهم اجمعين بعدذا اول ملك مستعان
 عميم الاحسان ظل ظليل الوهيتى مثابه سنده ملوك وسلاطين اسلاميانى
 سايه بنخش فرق اهل ايمان و تأييد نظام ممالك ايله مایه امن وامان جهان
 و جهانيان قيلمقدن ناشى حالا مريع نشين تحت عاليخت عثمانى بالاستحقاق
 وارث ملك سليمانى كهف الامان مؤمنين غياث الاسلام والمسلمين ناظم
 مناظم مهام الدوله والدين خليفه روى زمين ظل الله فى العالمين شوكتلو
 عظمتلو كرامتلو ولى نعمت كافه عالميان اسكندر حشمت ودارا عنوان
 سلطان سليم خان ابن سلطان مصطفى خان ايدالله سلطته الى انتها الزمان
 حضرتلرينك الملوك مله مون واقفه سنجه مبارك قلب انورلى اينه الهام
 ربانى وطبع سليم و ذهن متقىملى مهبطة انوار رحمانى وهمم عليه لرى
 تأمين عباد و تنظيم بلاده مصروف و عتار رخش مرحمتلى ساحة حفظ
 ناموس سلطته معطوف بيورلىق حبيبه سايه معدلتوايه لرنده قاطبه انام
 مرفه البال و تأييد نظام ممالكى ايله كافه ساكنان اقطار منتظم الاحوال
 اولسه قطعى اراده كرامت افاده جهانيانلى سانه ارا و بوجهتدن
 دخى ان الله يامر بالعدل والاحسان ثوبات فراوانه مظهرت بامسعدتلى
 رونما اولغله خاصة بعد ازين دخى الجنات تحت ظلال السيوف مظهره سنده

کفار خاکسار اوزرینه سل صمصام انتقام ایله غزا و جهاده اقدام
 ایتدیکه مبادی فوذ و نصرتک اسباب ظاهره سی دخی تمیم و ایسانیت
 خیره سیله مشرق دریای بی پایان کرم و دل سیر خوان فراوان لطف
 و نعملری اولان امنای عباد رقیت نهادلرندن هر برچار و بکشان درگاه
 احسانلری دقت و تحری اوزره اعمال فکر و اندیشه دکان جوهر مکان
 مخیله یه ضرب تیشه ایله مؤید من عندالله اولان دولت باشوکتلرینک
 مجدداً تأیید اساس نظامی و مدار تأکید استحکامی اولوق اوزره بالتجارب
 و السماع تذکر ایتدکلی خلاصه لوائح قریحه لرینی بشقه بشقه تحریر و ترقیم
 و خاک آستان رستان آشانلرینه بسط و تقدیم ایللری باینده شرفصدور
 و سوح ایدن امر جهان مطاع واجب الاتقیادلرینه امثال بومظهر لطف
 و کرم مالانهایه و منتقم نم یجد و غایه لری عبد برعجز و تقصیر عبدالله الحقیر
 بویابده و هر خصوصه قلیل البضاعه و عدیم الاستطاعه ایسم دخی مجرد
 فرموده جهان آرارینه فریضه ذمتم اوزره روزمین خاکساری کمال
 انقیادی عرض و اتیان امنیه سیله خاطر فاتر و عقل پر قصور قاصر
 عاجزانه یه ورود و خطور ایدن بعض مقال بریشاعمال بروجه آتی ترقیم
 و املا و شرمسارانه ساحه علیه لرینه بسط و تقدیمه اجتر اولنخله منظور
 شوکت مآثر لری بیورلدقده لطفاً و کرما عدم رابطه و ضابطه سی معفو
 و معذور علی الخصوص زعمجه هر بر ماده یه مقدمه و توطئه اوله رق کویا
 ادله مقنعه صورتنده سرد و اتیانه جرات اولنان تطویل بلاطائل کوشه
 اذیال صفح جمیل ایله مفظا و مستور بیورلمق باینده امر و فرمان پادشاه
 عالیه عمیم اللطف و الاحسان ولی نعمتم اقدمن حضرتلرینکدر

در بیان احوال عساکر و ترتیب و نظام ایشان

دولت علیه ابدی القرار کتوت قاهره و سطوت باهره سیله نیجه زمان و اکا
 سره اطراف پایمال و مدمر و هزار حصون و قلاعک فتحی میسر اولوب

حتی سلطان سلیمان خان علیه الرحمه والغفران حضرت تلیزینک زمانلرنده دولت علیه نك قوتی درجه کماله رسیده مجموع اعادی دین دولت پریشانحال و ناارمیده اولشیدی اول مرتبه لرده قوت غلبه نك سبب قوی ظاهرسی مرحوم مشارالیه حضرت تلیزینک امور حربیه به کمال دقت و اهتماملرندن ناشی طوائف عکریه دن یکچیری زمره سنی اظهار رغبت و اعتبار ایله قرین امتیاز بیوروب صیف و شتاده اماده و هر حالده مطیع و فرمانبر اولق اوزره قرق بیک نفر یکچیری دلاورلری پیدا وبکی واسکی او طه لرده یوز طقسان الی اورطیه هر برنده برقاچوز نفر ساکن اولغه متحمل برر قشلاق بنا و تعیینات والبسه و اسلحه لرینی جانب میریدن اعطای بیوردق دن صکره خصب ورخا تقریبیله اشبو وقتک الشمس یتش ایجه سنه معادل بدیشراچیه ایچیه علوفه معینه تخصیصی ایله دستور العمل اولق اوزره نیجه قوانین و ضوابط متحنه به ربط بیوردق لری تدابیر جهانگیری اولدینی مطالعه کتب تواریخ ایله تحقیق اوله جق حالاتدن اولوب اشبو اعمال و تدابیر عد و تدمیرلری دول نصارانک مشهودلری اولغله جمله سی لرزان و هراسان و بعدازین زیر دستلرنده اولان قلاع و ممالکی بالجمله ضمیمه ممالک عثمانیه اوله جفی جزم و ایقان ایله مهما ممکن تحفظ ضمتده تدابیر عقلیه به تثبیت و مقدمات مرتب و معلم عکریلری اولمیوب جنود ملاعینلری صیفده اجتماع و ایام شتاده هر کس ولایتلرینه کیدر مقوله دن ایکن صیف و شتاده آماده عکری اولق اوزره اول نیجه چاساری ترتیب عکریه مبادرت بعده سائرلری دخی اول وجهله ترتیبات عساکر مخصوصه به مباشرت ایتدکلرندن ماعدا کیده رک قنون حربیه به و اشکال و اعمال هندسیه اوزره قلمه لر بناسنه دقت و علی الخصوص اعمال ناریه باروتیه به کلی صرف مکنت ایله تفنک اندازلق و طوب و خمیره ایله آتشبازلق صنایعده کسب مهارت و انواع تصنعات جدیده احداث و بر او یجرا قنون حربیه به و قلاع محاصره سنه و خدعه و محاربه به دائر کتب متنوعه تألیف ایتدیروب

جمله سی فون مزبورہ بی علی مراتبہم صنوف عسکرہ لرینہ تعلیم ایتدر مکله اشبو و جملہ مرتب و معلم عا کر منحوسہ لریلہ مقابلہ عا کر اسلامیه کب اقتدار و یوقوتی تأیید ایدہ رک نیچہ اما کنہ استیلا ایلوب باخصوص عا کر اسلامیه نک قیاج ایلہ یوریش ایدوب طا بور لرینہ دخول و زخمی جان لرینہ کار ایدن هجوم دلیرانہ نک منع و رفی ایچون کتب حریہ لرندہ محرر اولان و جملہ ارباب صنایع و حیل اختراعہ ابتدار ایلہ مغلوب اولق دکل اکثریا غالبیت حالاتی کند ولردہ اشکار اولدینغی ممالک روس منحوسک یوز تاریختدن صکرہ قرال بدفعالی اولان پترو ملمغونی مشاہدہ و سیاحت تقریبیلہ معاینہ ایتکلہ اول وقتہ دکن ممالک روسیہ اہالیسی بہائم مقولہ سندن بلارابطہ و ضابطہ فرقه فرقه قزاق قالموق و قوموق کبی طوائفدن عبارت پریشانحال و برفرد ایلہ مقابلہ و مقاتلہ بہ بیجال اطراف لرندہ اولان حکمدار لک مغلوب و محکومی باخصوص دولت علیہ طرفدن تعیین بیوریلان قریم خان لرینک پازدہ ضرب و هجومی ایکن قرال مسفور حیت کافریہ و جلادت جلیہ سی تقریبیلہ بو حالہ تحمل ایدہ میوب اطرافدہ اولان دول نصاری قرال لرینہ تقلید ایلہ بالادہ ذکر ی سبق ایدن و جملہ ترتیب و تعلیم عا کرہ دقت و متفرق الارا اہالی متوعہ بی داخل حوزہ اطاعت ایتکلہ بذل قدرت و اسوجلو و سائر لریلہ محاربه بہ مبادرت و الحاصل قرال مسفور دخی عا کر مرتبہ ایلہ کب قوت و مکننت و اسوجلونک ممالک کثیرہ سنہ استیلا ایلوب حتی اسوجلودن الدینی ممالکدن بحر بالطق قربندہ واقع الان مقر تخت بدبختلری اولان پترو بورغ نام شهری بنا و بحر بالطق بوغازنہ جاری نہر عظیمدہ و خلیج مذکورہ سفائن عدیدہ و ترسانہ پیدا ایلدیکی معلوم عالم اولان کیفایتدن اولوب بالادہ بط و بیان اولدینغی اوزرہ اوائلدہ ترتیب و تعلیم عا کر و امور مهمہ سفریہ بہ اہتمام و دقت و فون حریہ نک تحصیلہ اقدام و غیرت دولت علیہ جانبندہ اولوب عامہ بلادہ و کافہ خصوم

واعدایہ غالب مطلق ایکن مرور ازمان ایله رفته رفته قوت دولت
 علیہ ضعف طاری باخصوص تقلیل مصارف و تکثیر ایراد خصوصندہ
 دقت اولنمادیغندن ماعداترفه و تترین وابنیہ زانئدہ میل کلیدن بشقہ
 مدت مدیدہ ترک اسفار و هرکس کندو مذاقی اجراسنه منہمک اولوب
 وقتمز خوش کچسون وادیلریله دین دولت خیر خواهلغندن ذہول
 اولنہرق مالزئمہ سفریہ بہ وتنظیم طوائف عسکریہ بہ ومہمات وادوات
 حربیہ بہ توجیہ ذہن اولنمیوب قوت ظاہریہ بہ اغترار واعتماد ایله غافلانہ
 حرکت ومتروکیت تقریبیلہ فی الحقیقہ طبیعت دولتدہ ضعف وقتوربدیدار
 اولوب لکن دول نصاری ملاعینی خصوصاً پتروندن صکرہ کلان روسیہ
 قرالری پتئرندہ دستورالعمل اولان نصایح وقوانین منحوسہ پتروی
 اجرایہ سعی ودقت وعلی الدوام تیقظ واتنباہ اوزرہ حرکت برلہ برلظہ
 تداییر ملکیہ وتنظیم امور عسکریہ وتسویہ ادوات حربیہ دن خالی
 اولدقلرینہ بناءً وبالجملہ دول وملل نصاری امور دنیویہ دہ دور اندیش
 اولمرینہ ابتناء مقدمات دولت علیہ دہ اولان تداییر ملکیہ واهتمامات امور
 حربیہ دول نصاریہ انتقال ایدوب حتی اساس امور حربیہ لری جتتمکان
 فردوس آشیان مغفور و مبرور سلطان سلیمان خان حضرتلرینک
 ضوابط وقواعد حربیہ سنہ مبتنی ایدوکنی دول نصاری دخی اقرار
 واعتراف ایلدکلری نقل وحکایت اولنور الحالہ ہذہ مقدمات فتح قلاع
 وبقاعہ مدار اولوب اغور دین ودولتدہ باش وجان فدا ایتمکی سرمایہ
 افتخار ایدن سالف الیان سلطان سلیمان حضرتلرینک ترتیب کردہ لری
 اولان اشکنجی یکیچیری نقراتی نابود وهر برقشلاقدمہ باش اسکی وپیراقدار
 نامہ برقاچ عمل ماندمہ دربردر ایله بعضاً بیچارہ قرہ قوللقجی واشچی مقولہ سی
 موجود اولوب بہرسنہ دولت علیہ طرفندن اوجاق مواجبلریچون احسان
 بیوریلان بو قدر بیک کیسہ انجہ بیت المال مسلمینی سفرہ کیتمز قولوق
 بکلمز دولتک ادنی برایشہ یرامز نفوس زانئدہ مقولہ سی اولان اصناف

و تجارت و اتباع و خدمت کارز مره سی بر تقریب متقاعد اسامی کاغذنه نائل اولوب
 بیوده مرقوملر بینلرنده اقسام کذلک سرحدات منصوره مواجبلرینه
 حواله بیوریلان درت بش بیک کیه نک خمسی مقدارنی سرحدلرده
 او جاقلو نامنه اولان بی عبرت و حمیت مجرد سرحد نشینک عنوانیه رعایا
 و فقراسنه تسلط و جبرا و کرها سلم طاغیدوب و سائر او مثللو بهانه لر ایله
 ماللرینی ضبط و کندولرینی و اولاد و عیاللرینی اسیر کچی قوللنوب سفرلر
 و قوعنده اعدا طرفه متابته مجبور ایتدکلری مشهود و عیان و ضابطلرینه
 عدم انقیاد و اطاعتلری نمایان اکثری جمع امواله مائل تجارت اربابی
 کمنلر اکل و التقام ایدوب ماعدا درت بش بیک کیه مقداری استانه ده
 تلف و غارت اولمغله سرحدلرده حین حاجتده دشمن دینی مدافعه یه
 قادر و وافی و قلاع پادشاهی بی محافظه و محارسه یه کافی محافظین موجود
 اولمادیغندن هان ماللرینی تخلیص داعیه سیله سرحد نشین اولان بی عار
 و بی غیرت لر قلاع پادشاهی بی بی جنک و جدال اعدایه تسلیم ایدوب میدان
 چکنده و طابور محاربه سنده دخی ضابطانک امرنه مطیع تحت ضابطه و رابطه ده
 غیرت شعار نفرات و پیاده عسکر بولنمیوب و متریس النمیوب وقت مقابله ده
 ثابت قدم جنود ناموجود اولمغله جبرا و کرها دار و دیارلرندن اخراج
 اولنوب ادنی برهانه ایله بر قدم اقدم و طنلرینه عود و انصرافه خواهشکر
 اکثری ارباب زراعتدن باروت رایحه منه دماغی الشامش طوب و خنبره
 صداسنی ایشتماش ترک و ترکان و حشرات سائره دن هزار بهزار مصارف
 و مشقت ایله جمع اولنمش بی ضابطه و رابطه عسکر نامنه اولان اشخاص
 ادنی هجوم دشمنه تاب اور اولمیوب عار فراری ارتکاب و اتلو نفرات
 دخی کذلک حین مقابله کفارده ایچلرینه برکله و یا خود بر خنبره دوشدکده
 اتلری اورکک بهانه سیله و رای پیاده دن فرار و بوتقریب ایله بهانه جوی
 اولان پیاده عسکری دخی اتلو بوزولدی دیه رک روگردان وادی
 استدار اولملریله سکان ایکی تارویختدن برو و قوعیافته اولان اسفارده

اعدای دین مقولین نیجه نیجه محاله بلا تعب استیلا ایله انواع خسارت مالیه و ملکیه یه بادی اولدقلری مشهود و معلوم اولان مواد ظاهره دن اولوب اشبو مقدمات مفصله مقتضاسیجه مادام اعدای لثام بوضورتلرده ترتیب و تعلیم عساکر ایله اشتغال و استعمال قنون و صنایع حربیه ایله بودرجلری کتب ایدوب و دولت علیه نیک عساکری بوضورتلرده اطرافدن جمع اولنش غیر مرتب و معلم و قنون حربیه دن و صنایع مقابله و مدافعه دن بیخبر اوله بواساب ظاهره یه کوره بمدازین دشمن ایله مقاومت متعسر و امید مقابله و مقاتله متعذر اولدینی بالبداهه معلوم اولان حالات و خیمه دن اولوب علی الخصوص روسیه یعنی قریم و حوالیسینه استیلا و بحریا هده ترسانه احداث و پیدا ایلدیکندن ماعدا عقد اولنان مصالحه ضروریه ده دخی نهر طورله بی حد فاصل ایتمک اساسی خواه و ناخواه قبول اولنقله بوندن صکره دخی دولت علیه طرفدن یه متغافلانه حرکت ظهور ایدرسه دشمن لعین دائما فرصت بین و برقاچ سنه ظرفنده سفرلر تقریبیه کندویه طاری اولان مالا و عسکرا فتور و ضعف حالاتنه چاره ساز و قوتیاب اولدقدن صکره دماغ فساد امیزنده مرمریز ضمیر خیانت خیرنده مرکوز انواع ملعتی اجرا ایله نیجه تحمل کداز تکلیفاتنده اصرار و متارکه مجهوله المده قیلندن اشبو مصالحه متوهنه بی فسخه ابتدار و قرب و جوارنده واقع اما کن و اراضی یه برا و بحرا اطاله دست خسار ایدمجهکی اطوار سابقه ملعت آمیزلرندن و ضامن صلح و صلاح اولمق ایچون دول سارنده برینک توسطنه رضاداده اولمادقلرندن دخی استدلال اولتور. قبل الوقوع چاره سنه تثبیت درجه و جوبده اولان اشبو حالات و خیمه یه تدارک و اهتمام و بعونه تعالی اخذنار و انتقام اسبابنه تدارکلی اولمق ضمنتده اعمال فکر دقیق و نظر عمیق ایله ملاحظه اولنهرق مقابله بالمثل سلکنه سلوکه مادام عسکر دشمن مرتب و ذوقنون اوله برو طرفدن نامرتب و غیر معلم و قنون حربیه دن غافل و بیخبر عسکر ایله

مقابله و مدافعه ناقابل اولدینی بازیجه شطرنجك استاد شطرنج بازی ایله
عجیبی مقوله سنك غالبیت و مغلوبیتی کیفیتنه تطبیق ایله دخی مستفاد اولور
حالندن اولوب بوصورته دولت علیه نك دخی مرتب و معلم وقون
حریبه واقف متفنن و بهادر عا کره اشد احتیاج ایله محتاج اولدینی
بی اشتباه اولمغله اولا بر طرفدن دول نصاراتك قون و خدعه حریبه
داثر و محاصره قلاع و حروب بحریه به متداثر مؤلفات و مخترعات جدیده لری
دوست بولنان دول یدیه و غیره تقریبه اله کتوریلوب جسته جسته
مصححا ترجمه ایتدیریلوب و بر طرفدن دخی جمله اوجاق رجائی و کزتلر
سییله جمله دن زیاده طائفة بکتاشیه بی صورت و اعتبار حقیقه تلطیف
و نوازش ایله دولت علیه نك حین ظهورندن برو اوجاقرك دلاور لری
خصوصا بیکچری بهادر لری دین و دولت اوغورنده جان و باشلرینی فدا
ایده رك عالمه غلبه و نیجه دار و دیار کفره بی بلاد اسلامیه و کنایس
و معابد لرینی جوامع و صوامع ایدوب نام و شانلری افاقی طومش ایکن
نه سیدندر که سکان ایکی تاریخندن برو وقوع یافته اولان اسفاره عدم
غیرت ایله ایشلر بوصورتی کسب ایلدی و ایدیلرنده استطاق اولنه رق
ما فی الضمیر لرینی بیان ایتدکجه مطلوب و مراملرینک اسعافی صورتی ابراز
اولوب بهر حال کندور لری دخی عذر و قباحلرینی ستر ایچون اوجاغه
اعتبار قالمادی فقرا اولدق مقاله لرینی سرد و بیاندن سکره دولت علیه
ترك و ترکانه رغبت ایلدی بزم العیزدن نه کلور نه ایشله لم دیه رك عاقبه الامر
کافرك اتشه و طوب و تفنکنه طاقت کلز و چرخ فلکلرینه کیرلزم مقاله سنی
سرد و ایراد ایله جکلری بدیهی اولمغله دولت علیه طرفندن مقدمجه
انتخاب اولمش عاقل و مدبر و کار ازموده بلکه عفو و تنزیل جائزه ایله
نمون و اقتضا ایدن مواعید ایله دلسته امیدقلنان بیکچری اغاسی وقون
کتخداسی و بش اون قدر دخی معتبر اوجاق اغاری واسطه سیله دولت
علیه بعدالایوم سلطان سلیمان خان حضرتلری زمانلری کی اوجاغمره

اعتبار وقانون قدیمہ رعایت بیوروب یکجہری زمرہ سی سائر زمرہ دن ممتاز بیورہ جقلری محققدر دیو طوائف مرقومہ تک قلوبی جلہ ابتدار واصولہ قانون سلطان سلیمان خان حضر تریدر دیہرک کندولرینی ترتیب وتعلیم خصوصہ راغب واتش بازلق قنی اجرایہ طالب ایتدکن صکرہ ترجمہ وامادہ اولنش ترتیب وتعلیم وصنوف عکریہ بی وفون جدیدہ حریہ دن اقدم واهم اولنرینی علی الخصوص اتش فشانلق کیفیاتی برخوشجہ طوائف عکریہ بہ افادہ وتفہیم ایلہ طائفہ بکتاشیہ دن شمڈیک ہر براورطہ دن قرقر اللیشر بلکہ دخی زیادہ شاب وتوانا وغیرماتاہل قول اوغلو قول اولمق اوزرہ اورطہ لرینک اختیار وضا بطلری تکفل ایلک شرطیلہ نفرات مخصوصہ مطلوب حضرت جہانداری اولغلہ بروجہ استعجال نفرات مطلوبہ مذکورہ بی جمع وتدارک ایتدیکنز حالہ اقتضا ایدن علوفلری ماہ بمانہ ادا وتعیینات یومیہ لری واسلحہ لری دخی جانب میریدن اعطا وعبایت وضا بطان و سرکردہ لرینہ دخی زیادہ علوفہ وتعیینات احسان بیوریلوردیو تخریص وتشویق و اوجاق اسکیلرینہ دخی مواعید واقضا ایدن تلطیفات اظهار اولنہرق مرقوملر کمال شوق وخواہش ایلہ عجلتہ نفرات مطلوبہ بی تہیہ ایتدکرندہ ترغیا وتشویقا البہ واسلحہ اعطا وتعیینات یومیہ لری ایفا ومانہ بمانہ علوفلری ومعتبر سرکردہ لرینہ التفات زائدہ نمایشی اجرا اولنہرق شوق ورغبتلری متزاید قلوب بوکونہ ترتیب وتدارک اولتان نفرات موجودہ اسم ورسم وقیافتلریلہ دفتر مخصوصہ قید اولندقدن صکرہ ہر صنفہ مترجم فن جدید محارہ اوزرہ تفنک اندازلق وجلہ دن اہم واقدم بلکہ تدارک واعمالی درجہ وجوبدہ اولان سرعت طوبلریلہ اتش بازلق و ہر اورطہ یہ نفراتہ کورہ ایکی اوج درت سرعت طوبلری تخصیص اولنوب نفرات جدیدہ دن ہر برطوبہ اون نفری سرعتجی نامیلہ تعین وطوبیحیلقدہ مہارت کسب ایلملرینہ اقدام وسیعی واهتمام اولنوب تعلیم وترتیبات مذکورہ

ایچون بمض مهتدی افرنج طاهله‌ری یاخودمقدبجه جنت مکان فردوس
ایشان سلطان مصطفی خان حضرتلری زماننده فرانسز بیک زاده لرندن
طوت نام افرنج سرعت طوبلرینی اصاغه وتعلیم ایتدیکی کی انکلین
وفرانسز وسائر دول نصارادن اطماع ایله جلی ممکن اولان طوب
وتفنک وخبره وسائر قون حربیه معلملری تدارک اوله‌رق فرقه فرقه
انواع اتباری وصنایع خدعه سازی تعلیم وترتینه کلی دقت اولندقدمه
اکثر اراضی دولت علیه اعدل اقالیمده واقع اولمغله اهایلسنده قابلیت
واستعداد ذاتی سائر ممالک اهایلسندن زیاده اولدینی امور معلومه‌دن
اولمغله سائر ناسک بش اون سنه‌ده تعلم ایده‌جکلری صنایع وقونوی
بواقلمک اهایلی برقاچ سه ظرقنده تعلم وتلقی وجهل‌دن زیاده کسب
مهارت ایده‌جکلری بی‌اشتباه اولوب والخاصل اول امرده اوجاقلوبی
خواهشکر ایده‌رک قشلالرده وسائر محال مخصوصه‌ده بوکونه تعلیم وترتیب
خصوصه دقت تام اوله‌رق تدریجی تراید نفرات معلمه ایله جمیع نفراتک
استانده اجتماع واحتشادی نامناسب فهم اولمغله علی‌العجله برایکی سه
ظرقنده تعلم وتفنن ایدن نفرات مخصوصه‌دن اقتضانه کوره برمقداری
امتیاز وسرکرده لرله برر معموور قضایه ارسال واول قضاده یولداشلق
ادعاسنده اولوب نفر اولمغه شایسته اولان شبانه سرکرده نفرات باشبوغ
ومعلم اولوق اوزره قون تفنک اندازی وطوب وخبره ایله اتشباری
صورتلرینه مباشرت ومعافیت ایله ترغیب وتعلیم اولنوب زوائد اوقاف
وسائر اتلافاتدن وبرمقدار تعینات دخی قضالردن تخصیص اوله‌رق بلکه
مصارفی دخی قلیل اولوب بو صورتده کرک‌درون استانه‌ده وکرک اطرافده
واقع بلاد جسیمه‌ده وسائر قضالرده مرتب معلم قرق الی بیکدن
متجاوز صیف وشاده اعمال اوله‌جق قون حربیه‌ده ماهر مرتب معلم
عسکر بش التی نهایت یدی سکز سه ظرقنده تدارک وتهیه اولمغله امر
سهل اولوب لکن بو خصوصه کلی اهتمام وسی مالا کلام اقدم والزم

مهامدن اولمغله اقتضا ايدن تدابير وتصرفانده وكلاى دولت وامناى سلطنت طرفلندن ليل ونهار نظارت ودقت وبويهاهه ايله غارت بيت المالدن توقي ومجانبت دخى واجباتدن اولوب برمنوال محرر بلاد جسيمده وسائر قضاالده ترتيب وتعليم اولنان عساكره وزراى عظام وميرميران ومتملمين وضابطان وحكام دخى نظارت ومصارفلىنه دقت ودقت ايتك لازم اولوب كرك استانهده تعليم اولنان كرك سائر محلرده ترتيب وتعليم اولنان عساكر استانهده ككتوريلوب وقت وقت حضور حضرت پادشاه عالمانده وبيشگاه صدر اعظمده اظهارهنرايتدكجه ترغيبسركرده لربنه بعضا چراغلق ونفرايه اقتضاسنه كوره بخشش وانعامات اعطا وعنايت ودائما مواعيد ايله اغرا اولنه رق نفرايه مرقومه برمنوال محرر تكثير وتزايديتدكجه سرحداته تعيين واول طرفده متقرومتمكن اولاملرچون كاه استانهده جلب وكاه سرحدات سائرده تحريك وتعيين دخى دقايق امور عسكريه دن اولوب واشبو تعليم وتعلم فنون حريميه جديده يكيچرى اوجاغنه منحصر اوليوب جبه جيان وطوبجيان وعربه جيان وسائر اوجاقلره دخى تعليم ايتديرمك لازم اولوب از جمله ترسانهده دخى معلم وذوقون حريميه بحريمه قاليونجيلر وطوبجيلر ونفرايه سائرله لازمه مقتضى اولوب والحاصل فنون جديده حريميه اوزره كافه عسكريه تعليم و ترتيب مقتضياتدن اولدينى غنى عن البيان اولوب از جمله خبره جى اوجاغى ولفنجى اوجاغى متروك ومنسى قلوب مع هذا بوقدر كليلو تيمار وزعامتله خبره جى ولفنجى ناميله اكثرى روم ايلده وبمضاً اناطولىده برالاي اشخاص بيهوده متصرف اولوب ايام جنك وانشاء محاربهده خبره جى ولفنجى ومترس اليجى بولمدينى جمله نك معلومى اولمغله خبره جى باشى ولفنجى باشى به مؤكدا امرلر ويريلوب هر نه محله زعيم وتيمارلو وسائر خبره جى ولفنجى نفرايه وارايسه قيودات موجبنجه جمله سنى كوردوب قاضى كويى وسائر مناسب موضعلرده بر محل مخصوص بيده وخبره جيلق قنى وتعجيل

طریقنی علی وجه الاهتام تعلیم و تعلمه اقدام ایلیوب اصحاب زعامت و تیماردن کلیانلرک زعامت و تیمارلری خاصه چالوب ایراداتی ایله مجددا نفرات تحریر و اداره اولنلق منللو حالات و تدابیره تشبث اولنلق مقتضی اولوب زیرا کفره نك مدار قوتی طوب و خیره اولدینی و ترتیب حروده فن هندسی اوزره متریس قازوب لغم الدینی جمله نك معلومی اولوب بو طرفده ظهور ایدن هزیمت و پریشانلق سبب ظاهریمی کفره نك انباشلنی اولدینی کون کبی جمله ناس عندنده ظاهر و آشکار اولوب اشبو تحریر اولتان ترتیب و تعلیم خصوصلرنده کسه نك لا ونعمه زهره سی اولیوب و خصا طر فلرندن بوصلحت خیره بی تمویق و افساد ضمنده نشر اولنه حق اراجیف و اکاذیبه توجه سامه بیورلیوب بلا تأخیر و لا تراخ جمله دن اقدام شروع و مباشرت بیورلق عقلا واجب اولوب و دول نصارانک مهندس معمارانه اعتبارلری غایت زیاده اولدینی قنون حریبه لرخی لدی الترجه معاینه بیورلدقده اولوجهله مهندس معماران ترتیبی دخی اهم و الزم اولوب متریس حفرنده و لغم المقده و جسرلر انشاسنده معماران مزبورانک اشد لزومی قنون حریبه لرندن مستبان اولور و ایالت عسکرلری و ارباب زعامت و تیمارک ترتیب و تنظیمی خصوصلری مرحوم و مغفور سلطان عبدالحمید خان حضرتلرینک زمانلرنده مؤخر و یریلان ترتیب و نظام ارباب و قوف عندنده مستحسن اولوب لکن شروطنه رعایت اولنیه رق مختل اولنقله بعدالذاکره و المشاوره اولوجهله نظام ویرلمکی اقتضا ایدر یا خود غیری کونه ترتیب و نظامی مقتضی اولور خاکبای سلطته بعدالعرض شروع و مباشرت بیوریلوب سپاه و سلحداز او جاقلری دخی کمال مرتبه مختل و مشوش اولوب کلی نظامه محتاج اولنقله عجله بیورلیوب بیکچری اوجانغی ترتیب و تنظیم و مطیع و منقاد بیکچری نقراتی تدارک بیورلدقدن صکره مباشرت بیوریلوب عساکر مرتبه و معلمه نك بر فائده سی دخی طوائف عسکریه بی داخل

حوزه اطاعت ایتمک خصوصی اولوب زیرا تعلیم و تربیتک اصلی قاعده اطاعتی مبنی اولمغه البتہ عا کر معلمه و مرتبه مطیع و منقاد اوله جنی قنون حربیہ لری ترجمہ لرندہ دخی ظاہر و متین اوله جنق مواددن اولمغه بو صورتدہ سپاہ و سلحدار ضابطائی نامہ اولان خونہ نک تحریک فتنہ و فسادہ قدرت لری قالمیوب کرکی کچی تنظیم اولنقی امر سهل اولوب و طوائف عکریہ نک اطاعتی خصوصی نامدار و غیر تشعار و زرا و وکلا و او جاقدر طرفدن معتبر ضابطانہ متوقف اولمغه بروجہ دقت تمشیت و یریلوب و هر طریقده امانات اهلنہ تفویض بیورلق امرنہ رعایت بیوریلوب و بوکونہ عا کر مرتبه ایچون اقتضا ایدن مصارف زائده ارباب استیفا و امنانک رأی صواب لریله تدریجاً بعض مصارف غیر لازمه دفع و رفع و بعضی تزیل و اسرافات و اتلافات کلیاً منع و اتلاف اولنان اموال میریہ نک محللری بیولوب متحسن اولان و جهله نظام قوی به ربط اولمغه محتاج اولوب اشبو تحریر اولنان مقالاتک جملہ سی تفصیل اولنہ بر مجلد عظیم اولنق لازم کلوب لکن همان مازمہ نک مقدمات جزئیہ سی بیان و با خصوص مرتب و معلم عکری تدارکی درجه و جو بدہ ایدوکنی برهانا عیان ضمتدہ بو قدرجه قلمہ آلمغه جارت اولمغه بعونہ تعالی بوندن صکرہ خصوص مذکورہ تفرع ایدن حالات و کیفیاتک تدابیر حسنہ سی وقت وقت وکلا و امنای دولت علیہ ایله اطرافی ملاحظہ اولنرق مذاکرہ و مشاورہ جملہ سی نظام پذیر اولسی تأییدات الہیہ و حسن توجهات حضرت شہنشاہیدن امید کردہ عباد و اعیاندر .

در بیان نظام طریق علما و موالی و مدرسین و قضاتہ

دولت عبیہ عثمانیہ و امت فی الحما یۃ الربانیہ نک مبادی ظهور سعادت نشور لرندن برو تأیید دین احمدی و تأسیس شرع محمدی ایله دول سائرہ

اسلامیه دن ممتاز و فضائل آل عثمان ده دخی تخریر اولدینی وجه اوزره مدار قوام شریعت مطهره اولان علم علمایه بردولنده مثل مسبق اولیان وجهله احترام واعزاز ایله سرافراز اولدینی تاریخ اشنایانک معلومی اولوب اشبو دولت ابدی القرائک اوائل ظهورنده جمیع اقطارده اولان علما و فضلا وسائر اهل کالی ممالک سائرده دن دخی جلب وانواع تشریفات وتکریماته مظهر و ترفیع قدر وشانلریله هر برینی حاللرینه کوره مقتم و کامیاب بیوروب اعلام علمای کرام دخی عهده لرینه لازم ومتحتم اولان شکر ولی نعمتی ایفا ومازومه امور دیاتی اجرا ایتملریله بوتقرب شان وشوکت دولت علیه قوت شریعت غرا ایله دوبالا اولوب لکن مبادی ظهورک اواسطنده مقتضای عظم و شان دولت اوزره وضع قوانینه ضرورت موجب اولغله امور سیفیه و قلمیه وسائر امور کلیه و جزئیه ضابطه قانونه ربط اولدینی اوان معدلت نشانده طریق عملیه بی دخی تحت رابطه یه ادخال وطشره دن کیش بعض ذوات هر تقدیر تحصیل علوم وتکمیل فنون ایتمش ایسه دخی دأب سلطنتدن غافل ومراسم الفت وموانستدن ذاهل ناپخته و بی تربیه اولملریله اولقولهر دفعه مناسب رفیعه علمیه یه ترفیع اولندقلرنده بعض اوضاع و اطوار ناججاده بولمکردن وقایه ضمنده سایه دولت علیه ده بر زمان تربیه و اخلاقلری تخلیه و اطوارلری تجربیه اولتمیچون قانون متحسن اوزره طریق علمیه یه دخی حسن رابطه ونظام ویرلمکله قابل تربیه اولیوب محرک نهاد ومتعد فساد اولملرینی بعضاً طشره جهاتیله دفع ایده رک نیجه زمان اول اسلوب مرغوب اوزره مأمون الغائله طریق علما دخی مصون وتدریج ایله ترقی مراتب جاه ومناصب ایدن رتبه اجتهاده نیجه فضلالی کرام دولت علیه یه اظهار خدمات کونا کون ایتمش لر ایکن مرور ازمنه ایله طرق سائر یه تطرق ایدن وهن و خلل مثللو طریق علمیه یه دخی فساد کلی طاری اولوب اوائلده ارباب استعداد واستحقاق ملازمته نائل وبعده

لدی الامتحان خارج مدرسہ سبلہ طریق علمایہ داخل و مدرسک شرقہ دسترس اولیان ارباب معرفت و دانش دخی روم ایلی و اناطولی دن بالامتحان طریق قضایہ واصل اوللری خصوصی عقیف و مستقیم و خیرخواہ دین و دولت فضلادن مشایخ اسلامیہ و قضاء عا کر داعیلرینک کمال دقت و بصیرت اوزره نظارتلری حییلہ امر صمب و عسیر و بعد الامتحان و التجربہ طریق علمینہ ادخال اولنان ذواتک دخی اکثری علوم و معارف ایلہ آراستہ ممتاز و منتخب اولغلہ قوم مدرسیندن دورہ مدارس ایلہ سلك موالیہ منسلك و داخل اولانلر مقتضای طریقلری اوزره استانبول قضائی و اناطولی و روم ایلی قاضی ککر لکلرینی احراز ایلدکلرندہ محرم اسرار دولت علیہ اولوق شرقہ نیل ایلہ وکلا و امانا و رجال دولت علیہ معتزلریلہ داخل مجالس شوری اوللریلہ شرعی و قاتونق مالزئمہ خیرخواهی دولت علیہ بی تأدیہ و ایفایہ و امور جسیمہ سلطنتہ دائر خدمات عظیمہ ابرازیلہ مدار تقویت نظام عالم اولوب و اولوجهلہ ارباب دانش و عرفاندن روم ایلی و اناطولی قضائی دخی اکثریا بالنفس منصلرینی ضبطہ عزیمت ایدوب دیندار و مستقیم و پرہیزکار اوللریلہ واردقلری قضادہ اجرای احکام شرعیہ دہ اہتمام و دقت و حجج و وثائق ضمتندہ حاصل اولان محصولات قلبیہ بہ قناعت ایلہ دفع مظالم خصوصندہ صرف ہمت و ہر بلدہ نک نظامی و قایت ضمتندہ عاقلانہ و مدبرانہ حرکت و ودیعمہ خالق البرایا اولان مجیزہ و مساکین رعیتدن ولی نعمت عالمیان اولان دولت علیہ بہ جلب دعوات خیریہ بہ مبادرت ایدوب دولت علیہ دخی مرقوملردن مأمول اولان صدق و امانتہ بناء عرض و اعلاملرینہ اعتماد و ختم و امضالرینہ اعتبار ایلہ معروضاتلری مفاندن حال بلاد و عبادہ تحصیل و قوف و اطلاع بیوروب اقتضاسنہ کورہ تنظیم ممالک و تأمین طرق مسالک مبادیندہ دقیقہ فوت اجمیرک ککرک دولت علیہ و ککرک قلم رو سلطنتدہ اولان رعایا و برایا منتظم الحال و عمار مملکت مصون انتقاض و زوال اولوب کیدہ رک

اشبو حالاتك عكسى ظهوريله اولاساس طريق علميه اولان ملازمت اعطاسنده استعداد واستحقاقه باقلمیوب ملازمت اوراقی مبذول خصوصاً اچمه ایله النور صاتلور مقوله سندن اوله رق اجناس ناسدن انواع ملازمین پیدا وملازمت وسیله سیله نیجه جاهل ونا اهل فرومایه وپس پایه اشخاص واصناف مقوله لری و نیجه اراذل ناس زمره سی بذل رشوت ورجا وشفاعت وسائر طریقله طریق مدرسینه دخول باخصوص امتحانلر اثناسنده بر قاچ مستحقینه رؤس وریلور ایسه ماعداسی برر تقریب نا اهللره فروخت وتوزیع اولنه رق اعداد مدرسین حد اعتدالی تجاوز ورسمی موجود جسمی نابود بی وظیفه وبقعه نیجه هوایی مدرسه لر پیدا اولنقله اول متوله هوایی مدرسه لرك مدرسى اولان اشخاصك اكثرى فقرادن اولنقله معاذ الله درجه سؤالده معیشت وجهات سائر طایفه روسای قومى تعجیز وبوطریقله شرف مدرسین ذلته منقلب اولدیضدن ماعدا از قدیم مخرج منصلبری قدس شریف وحلب الشهبازمیر وسلانیک ویکیشهر قار وغلطه قضاالینه منحصر اولنقله مخرجدن وبلاد اربعدن معزولین وحرمین محترمین واستانبول قضاالردن منفصلین اولوب حسب الطریق اربهلغه مستحق اولان موالی دعاچیلری قلت اوزره اولنقله بروجه محررکثرت وزحام مدرسین تقریبیه اوتهدن بروکاه اربهللق وکاه دوریه مناصبی اوله زرق ضبط اولنان مدینه ایوب واسکدار قضاالری دخی عهد قریبده مخرج مناصبه ضم وادراج واز قدیم بروجه اربهللق موالی وقضاة عا کره توجیه اولنه کلان اوزنجه ابا و خاصکوی قضایى مدینه ایوبه وپازار کوی قضایى اسکداره ضم والحاق اولنقله کثرت موالی ومعزولینی ایجاب ایتمکله معتاد اوزره بونلره آربه لقلر ویرمک اقضا ایلدیکنه بناء مشایخ اسلامیه دخی بالضروره کرک قضاة عا کره وکرک سائر موالی به وقت وحاله قیاساً امر معاشلرینی اداره ایده جک مرتبه لرده بلاد جیمه آربه لقلری ایله ارضایه مقتدر اولیوب هان ممکن

اولدینی درجه لرده بولنان آرپه لقری اعطا ایلدکلرینه بناء آرپه لقری صاحبقری
دخی مبتلا اولدقری مصارف کثیره ضروریه رینه مدار اولق ضمنده
اکثریا امثاله نسبت ایله اجرای احکام شریعت غرایه مقتدر عالم و متدین
واهل عرض و متغین کنه لری انابه و استخدام باقیوب همان کندولره
عائد فائده زائده به باقرق جهله و اسافل ناسدن و بوده مثللو تحصیلدار
و غدار نواب کوندرمکی ارتکاب و اول مقوله نائین خائین دخی واردقری
قضالرده اموال عبادی جلبه وسیله اوله جق مفاسده تصدی و گروه ظلمه
ایله یکدل و یکجهت اوله رق عجزه عباده انواع تعدی و تخریب بلاد،
مؤدی اولوب سائر بقیر استحقاق برر تقریب اللرنده ملازمت بولنان
ناسک بضرری دخی کذک بذل رشوت و اتساب و شفاعت طریقله
روم ایلی و اناطولی و مصر اقلامندن طریق قضایه دخول خصوصاً علما
دائرهنده خدمه و اتباع گروهی غیر ملتجی و تراش ناقابل و عین و یارنی
بیلمز اسمنی او قومنه قدرتی یوق جاهل کویا چرا خلق و بدل خدمتکارلق
اولق اوزره بی محابا طریق قضایه ادخال و روزنامه قضایه اولقله تقلید
قضا کندویه بوجه صحیح اولیوب هنوز صحت تقلید قضایی متلزم
اولان شهادته دخی تا اهل چوقداران و سائر خدمه و اسافل و اصناف
و سوق مقوله لری جهلا ایله مالا مال اولوب اولقله اشخاص بالنفس
قضالرده حکومتی غیر مقتدر اولدقرندن آرپه لقرمه کیدن نوابدن اشنع
اراذل و جهله ناسه التزام مثللو احاله ایدوب امانت کبری اولان امور
شرعیه بالکلیه مختل و مشوش اولوب و اول مثللو جهله و اسافلک قضالرده
دخی وقع و اعتباری اولدیغنه بناء بحالکده انواع فسادات تکونته بادی
و نظام و آسایش بلاد و عبادک اضحلالنه مؤدی اولدقری معلوم عالم
اولدیغندن بشقه کرب طریق مدرسین و موالی و کرب طریق قضایه
جهل شایع اولقله مقدما ببط اولدینی اوزره بلا امتیاز و لا انتخاب
ملحه مثللو اولان طریق تدریسه ادخال اولنانلر البته کیده رک مولویته

نائل وزمرہ صدورہ داخل اولہلر دخی اکثریتک اصل ذاتلری غیر مستعد وناقابل اولمق تقریبیلہ وقتیلہ دولت علیہنک برایشنہ یرامیوب ہان آرہ لقلرینی استقلال واستحقار وزمرہ صدوردن اولدق دیواظہار رعونت ایلہ استکبار وبررلرینک غیبت و مساویسی ایلہ اوقاتلرین امرار ایلیوب ومقدما زممرہ قضاتدن دخی نیجہ ارباب معارف وکالڈن ممدوح ومقبر ذوات بولمغله سفر وحضرده تحریر وتقریر ایلہ خدمات دولت علیہدہ بولنورلر ایکن الحالیہذہ ہان ممدوم رتبہسندہ اولوب ایچلرندہ اہل کمال وعرفان ناموجود اکثری محقر ومرذل جہلہدن معدود بر آلائی اسافل واشخاص کثیرہدن عبارت ایڈوکی بیاندن مستفی امور معلومہدن اولمغله مدارقوام دین ودولت ومایہ دوام امن وراحت اولان اشبو طریق شریعت مطہرہنک تطہیر وتنقیحی ونظام اصلی سنہ ارجاع ایلہ تسویہ وتنصیحی اقدم واجبات دینہ ودنیویہدن اولوب لکن زمان مدیدہ یعنی یوز یوز الی سنہدن زیادہ مدتہ وقت وقت علی التدریج تکنون وتحدث ایڈوب علت حزمہ قبلندن اولان عارضہ فسادک دفعہ تسویہ وتنصیحی وتنظیم وتنقیحی وھیأت اصلینہ اعادہ وارجاعی ظاہر حالہ متعسر اولدیفنہ بناء ہان شمیدین مقدمہ تصحیحہ بدأ وشروعہ وسیلہ وزمان یریدہ ممکن مرتبہ رابطہ نظامہ ادخال واوراجہ ذریعہ اولمق اوزرہ اولا اساس دخول طریق تدریس وقضا اولان ملازمتلر بعدازین بذل وفروخت اولنمیوب قانون قدیم اوزرہ ویریلہ کلان ملازمتلر بالامتحان استعدادی نمایان اولنلرہ ویریلوب نا اہل وغیرمستعد اولنلردن بر فردہ ملازمت ویریلیوب واکا برموالینک علم ومعارفہ سعی وکوششی ظاہر وکسب معارف وکمالہ استعدادی رفتار وکفتارندن متین وباہر اولان اولاد واحفادلرندن مانعدایہ قانون قدیم اوزرہ بلامساعدہ وانماض بزوجہ دقت واممانہ حقیقی امتحان اولنمادقجہ اصلا وقطما خارج مدرسہسی رؤسی ویریلیوب وفیما بعد طرف ہابونہ تلخیص واذن ہابون

شرف صدور اولاد قجہ بر فردہ خارج مدرسہ سی توجیہ اولنماق اوزرہ
 شیخ الاسلام اقدی داعیلرینہ خطاباً مؤکد خط هایون عدالتمون اصدار
 بیوریلوب و اولاد موالدین دانش و عرفاندن بی بهره و عاری اولنرینہ
 خارج مدرسہ سی بدلی اولق اوزرہ معیشت احسان و عداد مدرسینی
 تقلیل و تنزیلہ سعی و تشبث اولنوب یوزاللی نہایت یوزسکان عدد مقدارینہ
 تنزیل اولتمق خصوصہ مشایخ اسلامیه و اعیانلری اہتمام و اقدام و بقعہ
 و وظیفہ سی اولیمان ہوائی مدرسہ لر سلسلہ لر وقوعندہ کمنہ یہ توجیہ
 اولنیموب دفتر مدرسیندن الفا اولنوب و وظیفہ سی اقل قلیل اولوب بقعہ لی
 اولان مدرسہ لر دخی سلسلہ وقوعیلہ منحل اولدقجہ کذلک طریقندن
 اخراج و درسہ و دارالحدیث اولق اوزرہ فقرادن تدریس ایلہ مشغول
 برر مستحق داعیلرینہ توجیہ و احسان اولنہ رق جملہ بی علم شریفہ ترغیب
 و بوجہلہ تقلیل عداد مدرسینہ توسل و وجوہ شائرہ ایلہ طریق علمینہ نک
 نظمی تأیید و تأکید اولنوب و مقداً تحریر اولدینی اوزرہ کثرت
 موالیہ سبب اولان عہد قریبہ مخرج اعتبار ایلدکلری مدینہ ایوب
 و اسکدار قضا لری بنہ قدیمدن اولدینی وجہ اوزرہ ضمیمہ جدیدہ لرینی
 رفع ایلہ یا دوریہ منصبی اولق اوزرہ مناصب دوریہ اربابنہ و یا خود
 آرہلق اولق اوزرہ قضاة عا کر و کبار موالیہ توجیہ اولندقدہ قلت
 موالیہ و آرہلقلرک ترایدنہ بادی اولوب آرہلق اربابی اولان موالیہ
 زیادہ جہ آرہلق و یریلہ رک آنلر دخی خوام و تاخواہ انصاف ایلہ اتصاف
 و آرہلقلرینک عائداتی تنزیل و اصحاب دیانت و استقامتدن متشرع و عقیف
 ارباب دانش و عرفاندن کمنہ لری انابہ و استخدا مہ مضطر و اختیاراً
 رغبت ایدہ جکلری بی اشتباہ اولوب انجق طریق قضا طریق تدریسن
 صد مرتبہ اشع مغل و مشوش اولقلہ شمدیدن مہما ممکن نظامنہ تشبث
 اولنوب بعدالیوم ملتجی اولیمان خدمہ و اتباع و اصناف و تجار و سائر
 ارادل و اسافلہ دخول مناصبی توجیہ کلیاً ممنوع اولوب قضاة عا کر

توجه دیوانلرنده کتب فقه و فرائضدن دقت نامه ایله علناً امتحانه واستحقاق و اهلیتی نمایان اولدقجه بر فرد طریق قضایه ادخال اولنیموب و قضاة موجودیندن فی الجمله اهلیت و استعدادلری و حکومت شرعیه به قدر تئری اولئر منصبلرینی بالنفس کندولری ضبط ایدوب اهلیت و استعدادلری اولیوب بالنفس حکومت شرعیه به غیر مقتدر اولئر قضاة عا کر بولنان داعیلرینک نظارت و معرفتلیله قضاتدن حکومت شرعیه به صاحب لیاقت و مستقیم و متشرع کمنه لری اتابه ایدوب خصوص مرقومه قاضی عکرلر کال اهتمام و دقت ایلمک اوزره تنبیه و تأکید و بوبابده نظارت و عدم نظارتلری و تحری و دقت و تهاون و تکاسل و تقصیراتلری کرکی کبی تفتیش اولنوب تنبیه مزبور اجرا و تأیید بیوریلوب و روم ایلی و اناطولی و مصر اقلامی قضاتندن اولوب وفات ایدن کمنه لریک منصب کاغدلرینی بعضی ساخته کارلر بر تقریبه اخذ و توافق اسم حسیله کاغد مرقوم کندونک اولوق اوزره ادعا و اقتضا ایدن سؤال و جوابی مهیا و قضاتدن بر قاچ مرتکبلر دخی شهادت ایتمکله کاغد مرقومک موصل اولدینی رتبه ده منصب اولدق لری اکثریا واقع اولوب اول مقوله ساخته کاغد ایله منصب اولوق داعیه سنده اولان مفسدلری دیوانلرده و اوقات سائرده قضاة عا کر و تذکره جیلری و سرلوحه یمین و یسار و قاضی عکران محضر لری کرکی کبی تصحیحه سعی و اهتمام ایدوب اول مثللو ساخته کار مفسدلرک علی ای حال تأدییات لایقه لری اجرا اولنمسه دقت و عهد قریبه ایجاد و احداث اولنوب افساد طریق قضایی مستلزم اولان هوا منصب لری اعطاسی دخی ممنوع اولوب بعدالیوم بردخی ویرلامک واکر ویریلورسه ویرن قاضی عکر و آلان قاضی تأدیب اولنوق خصوصنده امر قطعی شدید ایله تهدید اولنوب و الحاصل فیما بعد مشایخ اسلامیه و قضاة عا کر داعیلرینی طمع و ارتکابدن انفکاک ایله طریق علیه علمیه یی مقتضای دیانت و شان سلطنت اوزره اهتمام تام ایله تصحیحه سعی و اقدام

ایلمرینی شمیدین مؤکد خط ہایون معدلتقرون ایله مزین اوامر
 علیہ اصدار و دستور العمل اولق اوزره دفتر علما و روزنامچہ قضاتہ
 قید و ثبت اولنوب خلافی حرکتلری ظهور ایدرسہ تأدیب و اجلا
 اولنه جقلری ایذان و اشعار بیوریلورسہ بش اون سنہ ظرفندہ طریق
 علمیه نا اهلدن تطہیر اولنوب و مجرد ارباب طریق علوم و معارفہ ترغیب
 و تشویق ضمتندہ الاقدم فالاقدم قضیہ مرضیہ سنہ بمضارعايت بیورلیوب
 ہان شرف علم و دانسنہ اعتبار ایله ارباب کمال و اصحاب فضل و عرفانی
 سائرہ ترجیح و ہمرتبہ سی اولان جہلایہ تقدیم خصوصہ دخی مساعده
 و عنایت و سائر طرق رجالندن دخی ہزور اولوب بولندی بی طریقندہ
 اقرانہ فائق و کالی متعین اولنلر غیریلردن زیادہ طریقارندہ مکرم و معتبر
 اولق خصوصی غیریلرک دخی کسب معارف و تحصیل ہزہ میل و رغبتلرینہ
 باعث اولغلہ اشوکونہ تدایر مستحسنہ بہ رعایت بیوریلہرق کرک طریق
 علیہ و کرک طرق سائرہ بعون اللہ ربان معدلت عنوان حضرت ظل اللہیدہ
 عن قریب بذیرای حسن صورت نظام اولسی امید کردہ عباد و اعیاندرہ.

در بیان نظام معاملات و سبب کلی مضایقہ میریہ و تصحیح سکہ

جناب حکیم مطلق عزشانہ حضرتلری کتم عدمدن نوع بنی آدمی
 خلق و ایجاد ایلوب نیج حکم خفیہ الہیہ ضمتندہ الی انتہاء الزمان عمران
 عالمہ ارادہ علیہ ازلیہ سی تعلق ایتکلمہ مدار عمران عالمیان اولان حالاتک
 جملہ سنی تخلیق و تکون خصوصاً اعلائی مطلوب انام و مرغوب خاص
 و عام اولان تقدین عزیزین یعنی ذہب و فضہ بی سائر معادنن زیادہ
 عزیز و معتبر و ادارہ امور عالمی سیم وزرہ منوط و کافہ امی بربرینہ
 ضروری الاحتیاج ایتکلمہ حصول آسایشی تقدینہ مربوط ایلدیکی اجلدن
 ازمنہ سالفہدن برو نوع بشر خواہشکر سیم وزر اولہرق کرک امور
 ملک سلطنت و کرک جمیع خوائج رعیت تقدین مرقومین ایله ادارہ

اولتوب والحاصل ذهب و فضه اقوای اسباب عمران عالم و منتهای مطالب قاطبة امم اولمغله ازمنه سالفه ده نیجه ایام موزونا تعامل و تماطی و بعمده ملك و سلطنت مراسمی مستقر و مستمر اوله رق اسلاف ملوك و سلاطین باخصوص دول اسلامیة ظهورنده خلقای راشدیندن صكره ملوك عظام غل و غشدن حفظ نقود ضتمده درلو درلو سكلر ضرب و تویسی ایله وزن و عیار ذهب و فضه بی ارباب حیلک خدعه سندن مصون ایلدكلی کتب تواریندن مفصلاً مطور و محرر و نظام سکه مدار کلی قوت دولت ایدوکلی مصرح و محقق اولمغله ملوك ماضیه عثمانیه زمانلرینده دخی سکه سلطانیة صاف عیار ایکن مصر قاهره ده اولان دارالضربه امراء مصریه نك بعضاً تلط و دست درازلقلی سبیله و بعضاً ولایة مصریه نك تهاون و تقصیراتلری حییله مصر قاهره ده مكوک اولان ذهب و فضه نك عیاری ناقص و دون اولوب مغشوش اوله رق دارالسلطنه ده مضروب اولان دراهم و دنانیره دخی سرایت و کشخانه و معادن سائرمدن وارد اوله جق سیم و زره قلت و ندرت و معادن مرقومه امناسنك تصورلریندن نشأت ایدوب امنای مرقومه معدنلره مربوط اولان رعایادن معدن ایچون ویره کلدکلی حطب و فحمک بدالریخی اخذ و ولایة مثللو جرم و جنایت و سائر جهتلر ایله کندو منافعلرینه باقوب معادنده جوهر قالمادی استخراج اولنان ذهب و فضه خرجنه وفا ایتمز دبه رك همان عادت ساقط اولماسون کبی برقاچ فرون اعمال و اقل قلیل آلتون و کش ارسال ایتملریله ضربخانه ده معدنلردن کلان ذهب و فضه نك قلمته بنساء اداره و اعمال اولنسون دیو عیار و وزننده برر مقدار تنقیص ایله گویا فائض ضربخانه دن منافع دولت علیه تکثیر اولغش اولوب لکن تزیل و تغییر مزبور صورت ظاهرده هر تقدیر منفعت عد اولنورسه دخی حقیقتمده عین مضرت و محض خسارت اولوب دراهم مضروبیه هر مقدار نحاس ضم اولنورسه و مضروب اولان نقودك وزنی هر تقدیر نقصان اولورسه

ضم نحاس و تنزیل مقدار قدر ایراد دولته نقصان ترتیب ایدہ جکی نظر عمیق ایلہ ملاحظہ ودقت اولندقدہ بالیدالله نمایان اولہ جق اموردن اولوب ازجملہ دول نصارادہ مطلقا عیار سکہ و ہر بر نقدک بمقدار سیم وزردن عبارت اولدینی مرعی و معتبر اولدیفنہ بناءً جمیع امتعہ افرنجیہ و ہندیہ وزن و عیار سکہ عثمانیہ تطبیق ایلہ بو وقتلردہ نمرتہ لردہ غالی اولدینی نمایان و اعتبار مذکور اکثر ناسک امتعہ ہندیہ و افرنجیہ رغبت و احتیاج لرندن ناشی عمالک دولت علیہ دہ دخی جاری و طباع ناسہ ساری اولغلہ ہر نسنہ نک غلاسی مستلزم و موجب اولدینی مستبان و بر منوال مشروح وزن عیار و اعتباریلہ جزیہ و مالکانہ و مقاطعات و سائر واردات دولت علیہ دن بالجملہ ایرادات دولت علیہ دہ دخی نصف مرتبہ دن زیادہ نقصان طاری اولدینی مستغنی عن الیاب اولغلہ کرب مقدما و کرب بودفعہ حسب الضرورہ تنزیل اولنان وزن و عیار سکہ خصوصک ممکن اولدینی مرتبہ دہ نظام قدیمہ ارجاعی اقدم واجبات نظام دولت علیہ دن اولغلہ ارباب ایلہ جمیع اطراف و جوانبی علی وجہ الدقہ مذاکرہ و مشاورہ اولنہرق کشخانہ و معادن سائرہ اہتمام تام ایلہ کالاول تسویہ و تنظیم و اسلوب مطبوع و مستحسن اوزرہ نقود مسکو کہ نک غل و غشدن تصفیہ سی و در اہمک و وزنک مقداری ہیچ اولمازسہ باری مرحوم و مغفور سلطان محمود خان حضرتلری زمانندہ مسکوک اولدینی درجہ لردہ ابلاغ بیورلدینی صورتندہ زمان یسیردہ ضرورت اموال میریہ مندفع و عمالک دولت علیہ دن غلا غلاسی مرتفع اولوق بی اشتباہ اولوب بالجملہ دول نصاری امور دنیویہ دہ متبصر اولوب باخصوص کسب اموال و تحصیل منابع خصوصاً لرنندہ دقیقہ فوت ایتیمہ جکلری معلوم عالم ایکن سکہ لرینی غل و غشدن حفظ و صیانتہ کمال دقت و اہتماملری بومعناہیہ شاهد اولوب نقص و عیار سکہ مال و ملکہ ادنی مرتبہ نافع اولوق خصوصی ملحوظلری اولسہ اول خصوصہ اقدام تاملری واقع اولور ایدی بالادہ ذکر اولدینی

اوزره تغییر و تنزیل سکه‌نک مضرت‌کلیه‌سی ملک و سلطنته راجع اولدیفنی جزم و تیقن ایلدکری جهتدن سکه‌لرنی غل و غشیدن حفظ و وقایه امرنده بذل ماحصل اقدار ایدوب یکی دنیا ظهورندن مقدم مالک‌لرنده سیم‌وزرک قلتی درکار ایکن دخی ینه نظام سکه‌ده دقیقه فوت ایتمدکری احوال دوله و قوفی اولان ذواتک معلوملری اولوب آنجق اشبو تصحیح سکه خصوصنده شم‌دیلک استعجال بیورلیوب اربابی ایله طول و درار مشاوره و مذاکره اولنه‌رق بر قالب متحنه افراغندن صکره مباشرت بیورلق اقتضا ایدر.

در بیان فوائد و منافع حرکت و نهضت همایون از دارالخلافه

دولت عثمانیه حین ظهورندن برو مؤید من عندالله ایدوکی نمایان باخصوص اوائل ظهورنده قلت اعوان و انصار درکار ایکن کتب توارینجده مین و محرر اولدیفنی وجه اوزره برآ و بجز آنجه فتوحات جلیله‌یه مظهریت ایله اقطار عالمه شهرت جهانگیری ایله جمیع ملوکه غالب مطلق اولوب حتی داخل حوزه تملک و سلطنتلری اولان ممالک اوتوز قرق ملوک مستقله‌نک تسلطن و ضرب سکه و مسلم اولتارک نامنه خطبه اوقونان محودالملوک و السلاطین ممالک ممدوحه ایدوکی ادنی تتبع کتب توارینج و وقایع ایله معلوم اولان کیفیاندن اولمغله اشبو مرتبه محیر عقول اولان غلبه کلیه‌نک مقتضای قوانین تأیید سلطنت اوزره اسباب قویه ظاهره‌سی اسلاف سلاطین عظام فردوس مقام حضراتی مبادی ظهور معدلت نشورلرنده اوقات عزیزه‌لریجی امر غزا و جهاده مصروف وهمم‌علیه‌لرنی شایسته شان سلاطین اولان جهانگیرک سمتنه اماله و معطوف بیورملریله لزومندن زیاده‌ترین و تنعم واحداث ابنیه زائده‌یه وسائر بومثللو ضعف سلطنتی موجب و مستلزم اولان حالاته و طور حضرتیت اوزره استراحته میل و رغبت بیورمیوب اکثر غزوات مبروره‌ده بالنفس اثبات وجود

بیورملریلہ بالضرورہ اول ملوک ستودہ سلوک حضراتہ متابعتلہ وزرا ووکلا و سائر رجال دولت علیہ وعموماً طوائف عکریہ دخی کذلک بدوی الطور وادیلریلہ نعمات وترفہاتہ میل ایجاب دائماً آمادۂ اسفار اولہرق سفرلر وقوعندہ مردانہ و دلیرانہ ہر بری فدای باش و جان وکب شہرت و شان ایستدکن صکرہ بروجہ دلخواہ غلیہ دلیرانہ ایلہ اعادی دولت علیہی صلحہ رام ایدوب غوائل اسفار برطرف اولدینی او اندہ دخی ینہ وزرا ووکلا ورجال دولت علیہ وبالجملہ طوائف عکریہ حضرت وراحتہ مألوف اولوب شمشہ شجاعت و جلا دتلیرنہ لئانڈ تفاتیہ ینہ انہماک ایلہ خود وقتور کلامک ایچون بر محلہ طول اقامت ایلہ ہرکس حدندن زیادہ اینہ واسباب زینت و ملبوسات و مفروشات و مطعونات مستزما الاسرافات ایلہ کثرت مصارفہ دوچار بالضرورہ دیون کثیرہ بہ گرفتار اولماق دقائق خفیہ نہ منی ملوک عظام حضراتی دارالخلافہ لرندہ مدت مدیدہ مکنت و آرام بیورمیوب استانہ سعادتہ مدبر امور وکار گذار و مستقیم الاحوال و الاطوار بر وزیر قائم مقام نصب و تعیین و ضبط و ربطہ مقتدر بر معتبر سکبان باشی براغوب کندولری متشار سلطنتری اولان قبہ نشین وزرای عظام و علمای اعلام و رجال معتبرہ دولت علیہ لرلہ کاه تختکاہ ادرنہ بہ توجیہ وجہہ اقبال بیوروب بعضاً صیدوشکار و بعضاً مجرد تبدیل اب و ہوا صورتلرنده کشت و گذار مینت آثار ایلہ حوالی محروسہ ادرنہ دہ واقع دیمتوقہ و جسر ارکنہ وکشان و معلقرہ و کوملجنہ و الآن طاغلو اشقیاسنک ماوالری اولان خاصکوی و سلطان یری وقلبہ و زغرہ عتیق مثللو بلادہ مینہ و میسرہ عزیمت باہر المینت وکاہ و بیکاہ صوفیہ و یکیشہر و سیروز حوالیرینہ دخی توجہ و نہضت و کاهیجہ دخی آناطولی جانبنده محروسہ بروسہ و حوالینہ دخی حرکت با معدتلی ایلہ اول حوالیرلی دخی شرفیاب موکب سلطانی بیوروب بوتقرب ایلہ دائماً سفری وادیلریلہ کرک ذات

هایونلری و کرك توابع و لواحق سلطنتلری تکلفات حضرتیدن مامون
انفائه دائرة هایون و حواشیلری مالزمه طور شجاعت اولان فروسیت
ونیزه بازی و تشنگ و خشت اندازی و کناکشک مثلو قوت سلاطین عظامه
مدار اولان حالاته اشتغال ایله کب ادمان و اشبو حرکات دلیرانه الناس
علی دین ملوکهم مصداق اورره کافه عکری و بلکه عامه ناه ساری
اولوب هان جمله انام اماده سفر اولق مثلو حالات مرغوبه اوزره
بولندقلری صورت مستحندن ماعدا بالنفس ذات هایونلری دخی احوال
ممالک و ممالک و اطوار حکام و ولایه و ضابطانه کب و قوف و اطلاع بیوروب
تخصیص کلکم راع و کلکم مشول عن رعیه مفهوم حدیث شریفنه رعایت ایله
و دایع خالق البرایا اولان عجزه اهالی و رعایانک احوال و کیفیاتلرینه بالذات تحصیل
و قوف و دفع مظالم ایله عدل ساعت خیرمن عبادت سبعین سنه مثوبات
مالا نهایتی احراز بیوروب ملوک ممدوح اللوکل بوکونه بالتحری
حال ملک و رعیه کسب اطلاع ایله ظلمه کروهنی تأدیب و کوشماله
مساعدی مشکوره لری ولایه و حکام و اعیان نامنه اولان اهل مظالم و سائر
ضابطانک دخی معلوملری اولقله ادنی مرتبه ظلم و تعدی به تصدیدن
بالضروره مجانبت و حکام دخی عدل و انصاف اوزره حرکت ایله اجرای
احکام شریعت مطهره به سعی و دقت ایلیوب سایه رأفتوایه حضرت
ظل الهیده کافه رعایا و برایا غنوده بستر امن و راحت اولدقلرندن ماعدا
بوکونه سبکبار طور بدویت ایله حرکتلرندن ناشی خدم و حشم ملوک
عظام و رجال دولت علیه دخی ترین و احتشام مالایلم داهیه سندن رها
یافته و مناصب و ایرادلرندن حاصل اولان واردات و منافعک بر بمقدارنی
ادخار و حین اقتضاده سفره مأموریتلرنده هرکک حاله کوره تقودی
موجود اولقله من غیر کلفته حاضر و آماده اولقله ابتدار ایدوب سلاطین
عظام حضرانک بوکونه حرکت مستلزمه البرکتلری بونلرک امثالی نیجه
منافع لایحصایی جالب اولدیفنی نزد ذوی العقول و التجار بده قضایای

مسلمہ دن ایکن و بو دقاٹھه منی الی الان ملوک اعجام و هند دارالسلطنه لرندہ
 مدت مدیدہ مکہ و اقامت ایله کسب بطالت حضریتدن احتراز ایچون
 دائماً قلم و حکومتلری اولان بلاد و امصارده دور و سیران ایله تنقل
 امنکته اوزره اولوب باخصوص جمیع ملوک دول نصاری دخی اشبو بسط
 اولنان حالات و کیفیاتی تیقن و اتقان ایله اکثریا مقرر حکومت بانحوسترندہ
 مکہ و آرام ایتموب کندو ممالک مکروهه لرینی دائماً کشت و کذار و تلف
 و سرفدن توقی و بجانبت ایله سیکبار دور بلادو امصار اوزره اولدقلرندن
 بشقه عادتلری اوزره سیاحت نامیله کندو ملکلرندن غیری سائر ملکلری
 دخی دوران ایدوب احوال خفیة عالمه کسب اطلاعہ بذل ما حاصل اقتدار
 اوزره اولدقلری احوال و اطوار دوله و قوفی اولان ذواتک معلوملری
 ایکن بالاده بیان اولدینفی اوزره ملوک ماضیه حضرانک تأیید ملک
 و دولت و تشیید اساس سلطنت علیه لرینی موجب و مستلزم حرکات مرغوبه
 عالم آرا و اطوار ستوده ممالک پیر لرینه مغایر و منافی الی آلتمش سندن
 متجاوز سلاطین عظام حصراتی دارالخلافه اسلامبولده مکہ و آرام
 بیوردقلرندن ماعدا بو مثللو دولت شامخه الارکانه مدت مدیدہ ترک جنک
 وجدال موجب و هن و کلال اولدینفی نظام ملک و سلطنته متعلق کتب
 معتبرده مفصلاً مبین ایکن علی الاتصال اوتوز سندن متجاوز اوقانده
 دخی سفرلر ترک اولنوب تنعمات حضریه به اشتغال ایله کرک رؤسا
 و کرک بالجله طوائف عکریه اعمال و افعال سفریه بی فراموش باخصوص
 عکری زمره سنک اکثری ارباب حرف و صنایع و تجار کر و هنه التحاق
 ایله کسب و کار و جمع مال و ادخاره مألوف اولمزلرله بالطبع سفردن نفرت
 ایتدکلری اجلدن سکان ایکی سندن برو واقع اولان سفرلرده
 نه کونه حرکات ناجیاده بولندقلری مشهود و معلوم اولنوب و الحاصل
 ملوک عظام حصراتی اوضاع و اطوار سابقه به منافی آلتمش یتمش سنه
 (مابعدی وار)